

УДК 364.4-053.2-058.862:364-781.7
DOI: 10.24144/2524-0609.2025.56.141-144

Мороз Ольга Миколаївна

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м.Київ, Україна
o.moroz.asp@kubg.edu.ua
<http://orcid.org/0009-0009-2413-5843>

ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБИ ГРОМАДИ У СОЦІАЛЬНІЙ ПОСЛУЗІ ДОГЛЯДУ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ, НАБЛИЖЕНИХ ДО СІМЕЙНИХ

Анотація. Створення та фінансування соціальних послуг в Україні відбувається за програмно-цільовим методом, який передбачає визначення потреб громади у послугах з подальшим обрахунком витрат на їх утримання або закупівлю. Правильно проведене дослідження попиту на послугу дозволяє забезпечити економічно обгрунтоване її фінансування. Загальна практика визначення потреб базується на обрахунку запиту на послугу за попередній календарний рік та спроможності громади для його задоволення, на основі чого приймається рішення про необхідність розвитку нових послуг або збільшення потужності наявних надавачів. Проте, коли мова йде про послугу для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, то усталена процедура не працює, оскільки не передбачена процедура звернення дітей про їх влаштування або надання послуги. У статті, із застосуванням методів аналізу, синтезу та узагальнення – проаналізовано наукові джерела та нормативно-правові документи, що регламентують процес визначення потреби у соціальних послугах адміністративно-територіальної одиниці, зміст соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, узагальнено особливості формування та визначення попиту на дану послугу, здійснено пошук процедури для визначення її потреби. Метою статті є аналіз та узагальнення процедури визначення потреб громади у наданні соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, у малому груповому будинку.

Ключові слова: визначення потреб соціальних послуг у громаді, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, малий груповий будинок, соціальна послуга догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних.

Вступ. В основі розвитку системи соціальних послуг у громадах лежить визначення їх потреб, що проводиться через кількісний аналіз вразливих цільових груп, якісне дослідження їх запиту на допомогу, вивчення спроможності надавачів соціальних послуг відповісти на сформований попит на соціальну послугу.

Процес оцінювання потреб громади у соціальних послугах під час дії воєнного стану відбувається щорічно через співставлення кількості поданих заяв на надання соціальної послуги та чисельності наданих послуг (задоволених запитів). Це дає можливість спрогнозувати потребу у тій чи іншій соціальній послугі на найближчий період та прийняти рішення про необхідну кількість та вид послуг у наступному році.

Такий підхід добре працює у контексті аналізу запитів щодо послуг, поданих цивільно дієздатними дорослими, які здатні самостійно представляти свої інтереси та звертатися за допомогою. Важливим фактором у цьому процесі є обізнаність населення про наявні соціальні послуги та процедури щодо їх отримання. Однак визначення потреб у послугах у такий спосіб є недосконалим для недієздатних осіб та дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які залишилися без піклування батьків, оскільки вони не можуть самостійно подавати заяву про надання послуг. Функцію їх соціального захисту має виконати або їх законний представник (опікун, піклувальник, прийомні батьки, батьки-вихователі) або орган опіки та піклування, що делегує ці повноваження службі у справах дітей.

Коли йдеться про соціальну послугу догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, то мається на увазі влаштування дітей в заклад, який функціонує у системах захисту прав дітей, їх догляду та надання соціальних послуг. Таким закладом може бути малий груповий будинок, у якому, відповідно

до мети його діяльності, мають бути створені умови проживання та виховання дітей, наближені до сімейних, що визначено у Примірному положенні закладу, затвердженому Постановою КМУ від 31.10.2016 р. № 926 [1].

Процес визначення попиту на соціальну послугу взаємопов'язаний зі створенням та фінансуванням закладів, які її надають, або закупівлею цієї послуги в недержавного надавача чи іншої громади. Оскільки послуги в громадах фінансуються за програмно-цільовим методом, то неправильно визначена потреба, може призвести до відсутності можливості бюджетування та подальшого фінансування необхідної послуги. Тому питання визначення потреби громади у наданні послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, є актуальним та економічно доцільним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення потреб громади у послугах завжди було у центрі уваги науковців і практиків як обов'язкова умова ефективного планування та соціально-економічного розвитку територіально-адміністративної одиниці. У своїх наукових розвідках дослідники розкривають різні аспекти зазначеної проблеми. Так, визначення потреб громади як основи для соціального планування на місцевому рівні розглядала Т.Семигіна, яка зазначила, що до оцінювання потреб громади має бути залучена громадськість і в цьому процесі варто вдаватися до аналізу соціальних індикаторів (показників), аналізу документів, аналізу інформації від інших організацій, опитування всіх членів громади або її ключових осіб, надавачів соціальних послуг [2]. Оцінку потреб вразливих груп населення у контексті розвитку територіальних громад в Україні вивчала Т.Спіріна, яка підкреслила, що метою проведення оцінки потреб територіальної громади є якісна організація та надання соціальних послуг [3]. Організаційний механізм державного управління з надання

соціальних послуг досліджувала К.Сухова [4]. Т.Лях, М.Лехалетова та Т.Семигіна проаналізували методи оцінки потреб громади, запропонували перелік методів, направлених на залучення жителів громади до обговорення проблематики соціальних питань та пошуку рішень і визначили, що для активізації територіальної громади необхідно впроваджувати участь її членів в оцінці потреб [5]. Л.Жиленко вивчав потреби конкретних цільових груп для розвитку послуг [6], П.Петровський та М.Обіход висвітлили розвиток соціальних послуг для дітей та сімей з дітьми з урахуванням потреб громади, при цьому наголосили, що функцію зі створення необхідних умов для виховання дітей покладено на орган опіки та піклування [7]. Науковці розглядали процес визначення потреб громади загалом без аналізу конкретних послуг. Тому проблема визначення потреби у соціальній послугі догляду та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в умовах, наближених до сімейних, залишається не достатньо розкритою.

Метою статті є аналіз та узагальнення процедури визначення потреб громади у наданні соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, у малому груповому будинку.

Методи дослідження. У статті використано теоретичний аналіз сучасної наукової літератури та опрацьовано нормативно-правові документи з теми дослідження. Методи узагальнення та систематизації використані для опису підходів у визначенні потреб громади у послугі догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних; порівняння та синтезу – для обґрунтування процедури визначення потреб громади у послугі догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, у малому груповому будинку.

Виклад основного матеріалу. Оцінку потреб громади у соціальних послугах почали впроваджувати з 2014 року відповідно до Порядку, затвердженого Мінсоцполітики [8]. Проте до 2020 року структурні підрозділи з питань соціального захисту населення проводили визначення послуг здебільшого для територіальних центрів соціального обслуговування, які працювали з літніми людьми та особами з інвалідністю. Інші надавачі соціальних послуг (центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центри соціальної підтримки дітей та сімей, соціальні центри матері та дитини, центри соціально-психологічної реабілітації тощо) участі у визначенні потреб адміністративно-територіальної одиниці не брали, оскільки їх фінансування відбувалося за постатейним кошторисним принципом.

У 2019 році Закон України «Про соціальні послуги» [8], регламентуючи систему надання соціальних послуг, передбачав у статті 25 необхідність визначення потреб територіальної громади у соціальних послугах, залучивши до цього процесу усіх державних та недержавних надавачів соціальних послуг. Підкреслено, що визначення потреб здійснюється на підставі, але не виключно:

- 1) соціально-демографічних даних про вразливі групи населення та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- 2) результатів оцінювання потреб особи/ сім'ї у соціальних послугах;
- 3) інформації про надавачів соціальних послуг та їхні можливості.

У статті 16 п.6 даного Закону визначено перелік базових соціальних послуг, які створюються та фінансуються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад. Зокрема, до базових соціальних послуг на-

лежить і послуга догляду та виховання дітей, наближених до сімейних.

Відповідно до класифікатора соціальних послуг, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 23.06.2020 р. № 429 [9], отримувачами цієї соціальної послуги можуть бути діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, щодо батьків яких розглядається, але ще не прийнято рішення про позбавлення батьківських прав, діти та молодь з інвалідністю.

Послуга догляду та виховання дітей, наближених до сімейних, надається згідно з державним стандартом, затвердженим наказом Мінсоцполітики від 09.03.2021 р. № 115 [10]. Державний стандарт окреслює, що ця комплексна послуга передбачає створення умов, в яких забезпечується організація життя та побуту, як у сім'ї, із можливостями брати участь у побутових справах, веденні домашнього господарства, задовольняти індивідуальні потреби, реалізувати свої права та інтереси в атмосфері безпеки, довіри, взаємоповаги, турботи та піклування.

Варто обумовити, що стандарт не визначає тип закладу, де може надаватися така послуга, але відповідно до Примірного положення про малий груповий будинок [1, с.1], серед його завдань визначено: проживання, виховання, догляд та соціальна адаптація дітей в умовах, наближених до сімейних, передбачено залучення дітей до ведення домашнього господарства та облаштування будинку, обмежена кількість обслуговуючого персоналу. Проте не варто розглядати малий груповий будинок як єдиний заклад, здатний надавати відповідну послугу, її також можуть надавати соціальні гуртожитки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, квартири підтриманого проживання тощо.

Важливо зазначити, що вартість послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, значно перевищує вартість утримання дитини у сімейних формах виховання і не може за ефективністю замінити сім'ю. Тому, безперечно, кращою формою влаштування дитини є сім'я. Послуга догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, може бути виправдана лише у випадку, якщо вичерпані всі можливості для переміщення дитини у сім'ю.

Здебільшого користувачами послуги є діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, які на момент прийняття рішення про їх влаштування, не можуть бути поміщені у сімейні форми виховання або передані на усиновлення. Оскільки послуга догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, надається у закладі, то її можна розглядати як тимчасову, що підтверджується нормами зазначеними у пункті 35 Постанови Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дітей», що передбачає направлення дитини до закладу терміном не більше, ніж на 1 рік.

Оскільки в Україні пріоритетними формами влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є усиновлення та сімейні форми виховання, то для визначення потреби у соціальній послугі догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, важливо проаналізувати: *скільки дітей перебувають у закладах* та потребують подальшого влаштування, а також *скільки дітей протягом року вилучається із сім'ї* через загрозу життя та здоров'я і влаштовується в заклади через відсутність сімей, які готові їх прийняти. Ці дані дозволяють прогнозувати необхідну кількість місць у закладі, який надає послугу догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних.

Оцінка запиту на послугу проводиться відповідно до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах, затвердженому наказом Мінсоцполітики від 19.04.2023 р. № 130-Н [11]. У період дії воєнного стану застосовується спрощена процедура через заповнення додатків 8 та 9 визначеного Порядку, що передбачає обрахунок поданих заяв на отримання послуг та аналіз наявних надавачів соціальних послуг – і є нерелевантною для дітей, які перебувають у закладах.

Благодійна організація «Надія і житло для дітей» при визначенні потреби для створення малого групового будинку обраховувала кількість дітей, які перебувають у закладах інституційного догляду, та щодо яких є труднощі у пошуку сімей, а це: діти з інвалідністю, діти старшого віку, великі сімейні групи, діти з девіантною поведінкою і т.п. Саме для цих дітей визначалася необхідна кількість місць у закладі. При цьому, щоб окреслити тенденцію щодо кількості дітей, обраховувалися середньо-арифметичні показники за 3 роки.

Разом з тим, якщо громада вирішить надавати послугу догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, для дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або дітей, які залишилися без піклування батьків, тоді треба вираховувати середньо арифметичні показники дітей, які, наприклад, були відібрані у батьків через загрозу їх життя та здоров'я чи були залишені у медичному закладі.

Усі перераховані дані наявні у службі у справах дітей, яка веде облік дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та дітей, які залишилися без піклування батьків. Отже, саме служба у справах дітей має подати заявку про попит на послуги для дітей визначених категорій. Це пов'язано також з тим, що Додаток 1 до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах [11] передбачає збір інформації про дітей. Проте він використовується для аналізу потреб у середньостроковій перспективі один раз на три роки і не застосовується у період воєнного стану.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Викладений матеріал дозволяє зробити висновки, що процедура визначення потреб громади у послугі догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, має бути доопрацьована. Таке доопрацювання передбачає: визначення відповідального суб'єкта в громаді за формування та подання запиту на створення або забезпечення соціальних послуг для дітей, які не мають законного представника, і чиї інтереси має представляти орган опіки та піклування (діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які залишилися без піклування батьків); розробка механізму формування та подання запиту на необхідні послуги; врахування потреби у послугі догляду та виховання в умовах, наближених до сімейних, для осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з інвалідністю, які проживають у сімейних формах виховання, але за станом здоров'я потребують стороннього догляду і не зможуть самостійно проживати після виходу із сім'ї.

Відповідальність щодо формування запиту на послугу повинна бути покладена на службу у справах дітей або орган опіки та піклування, що відповідає за влаштування дітей, які залишилися без піклування батьків. Показники, що збираються для визначення потреб у послугі, напряму пов'язані з цільовими групами, потенційними отримувачами послуг. Об'єктивне визначення потреби у послугі догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, дозволить розширити мережу влаштування дітей, які залишилися без піклування батьків, ефективно реагувати на ризики для життя та здоров'я дітей різного віку, стану здоров'я та розвитку. Як наслідок система захисту дітей на місцевому рівні буде більш ефективною та гнучкою. Позитивно вплине на механізм виявлення та реагування на випадки недогляду та жорстокого поводження з дітьми.

Перспективами подальших досліджень є: визначення критеріїв відбору цільових груп, яким доцільно надавати послугу догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, в контексті дотримання найкращих інтересів дитини та збереження її права на виховання у сім'ї; формування механізму визначення дотримання прав дітей як частини оцінки ефективності послуги догляду та виховання дітей.

Список використаної літератури

1. Примірне положення про малий груповий будинок: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 р. № 926. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення 28.03.2025).
2. Семигіна Т.В. Модель соціального планування на місцевому рівні. *Наукові записки НаУКМА: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2006. Т.59. С.61-67.
3. Спіріна Т.П. Оцінка потреб вразливих груп населення у контексті розвитку територіальних громад в Україні. Соціальна підтримка сім'ї та дитини у соціокультурному просторі громади: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (01-02 червня 2021 року, м.Суми). Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. С.104-106.
4. Сухова К.К. Організаційний механізм державного управління наданням соціальних послуг у територіальних громадах: дис. доктора філософії у галузі публічного управління та адміністрування: Київ, 2023. 221 с.
5. Лях Т.Л., Спіріна Т.П., Лехолетова М.М. Методи оцінки територіальною громадою власних потреб. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2022. Вип.1 (50). С.178-181.
6. Жиленко Р. В. Дослідження основних потреб учасників АТО та членів їх сімей в соціальних послугах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2018. Вип. 1 (42). С.68-73.
7. Петровський П.М., Обіход М.М. Теоретико-методичні засади публічного управління розвитком соціальних послуг для дітей та сімей з дітьми в місцевих територіальних громадах. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. Вип.4 (60). С.68-76.
8. Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах: Наказ Міністерства соціальної політики України від 20.01.2014 р. № 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0253-14#Text> (дата звернення 28.03.2025).
9. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. Дата оновлення: 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 28.03.2025).
10. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних: Наказ Міністерства соціальної політики України від 09.03.2021 р. № 115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0856-21#Text> (дата звернення: 28.03.2025).
11. Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах: Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.04.2023 р. № 130-Н. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1169-23#Text> (дата звернення: 28.03.2025).

References

1. Prymirne polozhennia pro maliy hrupoviy budynok: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 31.10.2018r. №926 [Model regulations for a small group home: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 31.10.2018 No. 926] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
2. Semyhina, T. (2006) Model sotsialnoho planuvannia na mistsevomu rivni [A model of social planning at the local level]. *Naukovi zapysky NaUKMA: Pedahohichni, psykholohichni nauky ta sotsialna robota*, 59, 61-67. [in Ukrainian]
3. Spirina T.P. (2021). Otsinka potreb vrazlyvykh hrup naselennia u konteksti rozvytku terytorialnykh hromad v Ukraini [Assessment of the needs of vulnerable groups in the context of community development in Ukraine]. *Proceedings of International conference – Social support for the family and child in the socio-cultural space of the community* (pp.104-106). Sumy. [in Ukrainian]
4. Sukhova, K.K. (2023). *Orhanizatsiyni mekhanizm derzhavnoho upravlinnia nadanniam sotsialnykh posluh u terytorialnykh hromadakh* [Organizational mechanism of state management of the provision of social services in territorial communities]. Kyiv. [in Ukrainian]
5. Liakh, T., Spirina, T., & Lekholetova, M. (2022) Metody otsinky terytorialnoiu hromadoiu vlasnykh potreb [Methods for assessing the territorial community's own needs]. *Naukovy visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: Pedahohika. Sotsialna robota*, 1 (50), 178-181. [in Ukrainian]
6. Zhylenko, R.V. (2018) Doslidzhennia osnovnykh potreb uchashchiv ATO ta chleniv yikh simei v sotsialnykh posluhakh [Study of the main needs of ATO participants and their families in social services]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Pedagogy. Social Work*, 1 (42), 68-73. [in Ukrainian]
7. Petrovskiy, P. & Obikhod, M. (2020) Teoretyko-metodychni zasady publichnogo upravlinnia rozvytkom sotsialnykh posluh dlia ditei ta simei z ditmy v mistsevykh terytorialnykh hromadakh [Theoretical and Methodological Foundations of Public Management of the Development of Social Services for Children and Families with Children in Local Territorial Communities]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, 4 (60), 68–76. [in Ukrainian]
8. Pro zatverdzhennia Poriadku vyznachennia potreb naselennia administratyvno-terytorialnoi odynitsi u sotsialnykh posluhakh: Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 20.01.2014r. №28 [On Approval of the Procedure for Determining the Needs of the Population of an Administrative Territorial Unit for Social Services: Order of the Ministry of Social Policy from 20.01.2014 No.28]. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0253-14#Text> [in Ukrainian].
9. Pro sotsialni posluhy: Zakon Ukrainy vid 17.01.2019r. № 2671-VIII [On social services: Law of Ukraine 17.01.2019 No. 2671-VIII]. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> [in Ukrainian]
10. Pro zatverdzhennia Derzhavnoho standartu sotsialnoi posluhy dohliadu ta vykhovannia ditei v umovakh, nablyzhenykh do simeinykh: Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 09.03.2021 № 115 [On approval of the State Standard of Social Services for the Care and Upbringing of Children in Family-like Conditions: Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine 09.03.2021 No. 115]. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0856-21#Text> [in Ukrainian]
11. Poriadok vyznachennia potreb naselennia administratyvno-terytorialnoi odynitsi/terytorialnoi hromady u sotsialnykh posluhakh: Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 19.04.2023 r. №130-N [Procedure for determining the needs of the population of an administrative-territorial unit/territorial community for social services: Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine 19.04.2023 No. 130-N]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1169-23#Text> [in Ukrainian]

Статус статті:

Отримано: 28.03.2025 Прорецензовано: 07.04.2025 Прийнято: 15.04.2025

Moroz Olha

PhD Student

Department of Social Pedagogy and Social Work

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine

ASSESSMENT OF COMMUNITY NEEDS FOR CHILDREN CARE SERVICE IN FAMILY-LIKE ENVIRONMENT

Abstract. Ukraine is actively developing a network of social services and improving the mechanism for their planning and creation. Communities have a good understanding of the calculation and creation of existing services. However, services that are not common in Ukraine cause difficulties in this process and slow down the development of new services. The creation and financing of social services in Ukraine is based on the program-targeted method, which involves assessing community needs for services and then calculating the costs of their maintenance or purchase. A properly conducted study of the demand for a service allows to ensure its economically justified financing. The general practice of assessing needs is based on the calculation of the demand for a service for the previous calendar year and the community's capacity to meet it, on the basis of which a decision is made on the need to develop new services or increase the capacity of existing providers. However, when it comes to services for orphans and children deprived of parental care, the established procedure does not work, as there is no procedure for children to apply for placement or provision of services. In the article, using the methods of analysis, synthesis and generalisation, the author analyses the scientific sources and regulatory documents which regulate the process of assessment the need for social services in an administrative-territorial unit, the content of the children care service in family-like environment, summarises the peculiarities of formation and determination of demand for this service, and searches for a procedure for determining its need. The purpose of the article is to analyse and summarise the procedure for assessing the community's needs for children's care service in a family-like environment in a small group home.

Key words: assessment of the needs of social services in the community, orphans, children deprived of parental care, small group home, children care service in family-like environment.